

ДЕМОГРАФСКИ АНАЛИЗ НА ОБЛАСТ РУСЕ 2014 - 2018 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Област Русе е разположена в Северна България и заедно с областите Велико Търново, Габрово, Разград и Силистра образуват Северен централен район (СЦР). Областта има площ от 2 803.41 кв. км. Състои се от 8 общини - Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Русе, Сливо поле и Ценово. Най-голямата община е Русе с административен център град Русе - най-голям град в СЦР и пети по големина в страната. Сред основните конкурентни предимства на област Русе е нейното стратегическо транспортно-географско разположение.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ

Население в област Русе към 31.12. 2018 г.

Към 31 декември 2018 г. населението на област Русе е 218 556 души, което представлява 3.12% от общия брой на населението в България и нарежда областта на 10-о място в страната по този показател. През последните години в България се утвърди неблагоприятна тенденция за намаляване броя на населението, която е характерна и за област Русе. За периода 2014 - 2018 година населението постепенно намалява (табл. 1).

Мъжете са 106 679, а жените са 111 877, или на 1000 мъже се падат 1 049 жени при средно 1 061 жени в национален мащаб. В сравнение с 2017 г. общото население на област Русе намалява с 2 780 души, или с 1,0%, като броят на мъжете намалява с 1 471, а този на жените с 1 309 (табл.1).

НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЛАСТ РУСЕ

(брой)

Област Русе	Общо		
	всичко	мъже	жени
Област Русе 2014 г.	227 685	111 102	116 583
Област Русе 2015 г.	225 674	110 278	115 396
Област Русе 2016 г.	223489	109 192	114 297
Област Русе 2017 г.	221 336	108 150	113 186
Област Русе 2018 г.	218 556	106 679	111 877

Таблица 1

по данни на НСИ

❖ Възрастова структура

Във възрастовата структура се наблюдава характерна тенденция за остаряване на населението, изразяваща се основно в нарастване дела на населението на 65 и повече навършени години. Процесът на демографското остаряване на населението, макар и с бавни темпове, продължава.

Към 31.12.2018 г. населението в област Русе (на 65 и повече навършени години) е 50 983 души, с относителен дял 23.33 % от общото ѝ население. В сравнение с 2017 година този дял нараства с 0.33 процентни пункта (23.33 % за 2017 г.), а спрямо 2014 г. увеличението е с 1,0 процентни пункта. Процесът на остаряване е по-силно изразен при жените отколкото при мъжете. Относителният дял на жените на възраст 65 и повече навършени години в общия брой на женското население в областта към края на 2018 г. е 27,3%, а на мъжете 19,1%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност при мъжете и като следствие от нея е по-ниска средна продължителност на живота при тях.

Средната продължителност на предстоящия живот на населението в област Русе за периода **2015 - 2018 г.** е : общо – 74.8 години, мъже – 71.3 години, жени – 78.4 години. В сравнение с предходни периоди средната продължителност на предстоящия живот се повишава **2015 – 2017 г.** е : общо – 74.8 години, мъже – 71.2 години, жени – 78.2 години

Към 31.12.2018 г. младото население от 0 – 14 години през 2018 г. е 27 875, и съставлява 12.75% от общия брой население. В сравнение с предходната година относителният дял на децата до 0 до 14 години е незначително нараснал, когато е бил 12,64% от общия брой население. (табл. 2), но като брой децата в областта са намалели.

НАСЕЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2018 ГОДИНА ПО ВЪЗРАСТ И ПОЛ ДО 15 И НА 65 И ПОВЕЧЕ НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ В ОБЛАСТ РУСЕ

(брой)

област Русе	Възраст	Общо	Мъже	Жени	Отн. дял общо
2014 г.	0 - 14	28 123	14 512	13 611	12,35
	65 +	50 169	20 199	29 970	22,03
2015 г.	0 - 14	28 052	14 531	13 521	12,43
	65 +	50 793	20 471	30 322	22,51
2016 г.	0 - 14	28 042	14 528	13 514	12,54
	65 +	50 818	20 449	30 369	22,73
2017 г.	0-14	27 987	14 528	13 459	12,64
	65+	50 887	20 432	30 455	23,00
2018 г.	0-14	27 875	14 450	13 425	12,75
	65+	50 583	20 400	30 583	23,14

Таблица 2

по данни на НСИ

Остаряването на населението в област Русе води до повишаване на неговата средна възраст, която в края на 2018 г. достига 44.8 години и е по - висока от средната за България (43.8 години).

Процесът остаряване се проявява както в селата, така и в градовете. В селата средната възраст на населението е с 5.3 години по-висока в сравнение с градовете. В градовете средната възраст на населението е 43.6 години, а в селата 48.9 години. Средната възраст на мъжете в областта е 42.7 години, а тази на жените е 46.7 с 4.0 години по- висока. За страната средната възраст на мъжете е 42.7 години, а на жените.46.7 години.

Тенденцията при остаряване на населението води до промени в неговата основна възрастова структура - под, в и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението в и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници при пенсиониране. За 2018 г. тези граници са до навършването на 61.2 години за жените и 64.1 години за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст в област Русе към края на 2018 г. наброява 129 962 души (табл. 3), или 59,5 % от общия брой. В сравнение с 2017 г. броят на трудоспособното население е наброявал 132 163 души, намалението е с 1%. Над трудоспособна възраст са 58 954 лица (27%), а под трудоспособна възраст - 29 640 лица (13.56%)

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, В И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ В ОБЛАСТ РУСЕ (брой)

Години	Възrastови групи		
	под трудоспособна възраст	в трудоспособна възраст	над трудоспособна възраст
2014	30 082	137 771	59 832
2015	29 905	135 941	59 828
2016	29 770	134 243	59 476
2017	29 814	132 163	59 359
2018	29 640	129 962	58 954

Таблица 3

по данни на НСИ

❖ Териториално разпределение на населението

Към края на 2018 г. населените места в област Русе са 83 - 9 градове и 74 села.

Населението в градовете на областта към 31.12.2018 г. наброява 170 634 души и представлява 78.1% от общия брой. В сравнение с предходната година лицата, живеещи в градовете на област Русе намаляват с 1 678, а в селата с 1102 лица (табл. 4). В областния център град Русе в края на годината живеят общо 142 902 лица, от които 69 335 мъже и 73 567 жени. В сравнение с 2017 г. населението на града намалява с 1223 лица, или с 0.84%. Към 31.12.2018 г. най-голям брой население е съсредоточен в община Русе, където

живеят 159 410 лица, или 72.9% от общия брой за областта. В градовете Русе и Мартен живее 85.74 % от общото население на общината. В сравнение с края на 2017 г. броят на населението в община Русе намалява с 1 403 души. Най-малка по брой на населението е община Ценово, в която живеят 4 890 лица, или 2.23% от общото население на област Русе.

В края на 2018 година в област Русе има 5 столетници - 2 жени и 2 мъже в община Русе, 1 жена в община Ветово.

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 31.12. В ОБЛАСТ РУСЕ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ПОЛ (брой)

област Русе	всичко	В градовете			В селата		
		всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Област Русе 2014 г.	227685	176 298	85 840	90 458	51 387	25 262	26 125
област Русе 2015 г.	225674	174 653	85 111	89 542	51 021	25 167	25 854
област Русе 2016 г.	223489	173 505	84 546	88 959	49 984	24 646	25 338
област Русе 2017 г.	221 336	172 312	83 979	88 333	49 024	24 171	24 853
област Русе 2018 г.	218 556	170 634	83113	87521	47 922	23 566	24 356

Таблица 4

по данни на НСИ

Раждаемост

През 2018 година броят на живородените деца в област Русе е 1 687 и в сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 1 дете или с 0,05% (1688 деца за 2017 г.). При разпределението на броя живородени по общини, водеща е община Русе (табл. 5).

ЖИВОРОДЕНИ В ОБЛАСТ РУСЕ ПО ОБЩИНИ

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Област Русе	1873	1778	1772	1688	1687
Борово	51	46	32	24	28
Бяла	99	110	90	96	86
Ветово	111	86	102	103	100
Две могили	68	61	61	51	55
Иваново	46	43	39	56	38
Русе	1 370	1 334	1 332	1 224	1263
Сливо поле	93	68	83	94	91
Ценово	35	30	33	40	26

Таблица №5

по данни на НСИ

ЖИВОРОДЕНИ ПРЕЗ 2018 Г. ПО ОБЩИНИ И ВЪЗРАСТ НА МАЙКАТА

(Брой)

Области Общини	Общо	Възраст на майката							непоказана
		под 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 +	
Русе	1687	137	272	539	496	189	48	6	-
Борово	28	2	12	8	6	-	-	-	-
Бяла	86	29	15	19	15	7	-	1	-
Ветово	100	20	21	26	25	7	1	-	-
Две могили	55	7	17	17	11	2	1	-	-
Иваново	38	5	9	9	5	9	1	-	-
Русе	1224	59	171	425	407	153	43	5	-
Сливо поле	91	9	22	25	22	11	2	-	-
Ценово	26	6	5	10	5	-	-	-	-

Таблица №6

по данни на НСИ

Всяка трета жена в област Русе, станала майка през 2018 г. попада във възрастовата група 25 – 29 навършени години. От всички родили през 2018 година 8.12% нямат навършени 20 години при 7,2% за 2017 година. Родилите жени на възраст 45+ през 2018 година в областта са 6 (0.4%) и са намалели в сравнение с 2017 година, когато са били 8.

Коефициентът на обща раждаемост в областта през 2018 г. е 7,7 на хиляда души население. През 2018 г. броят на живородените момчета в областта е 855 и надвишава този на живородените момичета 832 с 23 деца. На 100 живородени момчета се падат 97 момичета. През 2017 г. също броят на момчетата е надвишавал броя на момичетата с 82 деца (928 момчета и 760 момичета). За периода 2014 – 2018 година най – много живородени деца има през 2014 година 1 873 деца и тенденцията през последните три години е към намаление. В градовете коефициентът на обща раждаемост е 8,0 а в селата – 6,6 на хиляда. В сравнение с предходната година в градовете коефициентът е намалел с 0.4 на хиляда души население, а в селата с 0.8 (табл. 7).

КОЕФИЦИЕНТ НА РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ РУСЕ И Р БЪЛГАРИЯ НА 1000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ

		2014	2015	2016	2017	2018
		Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)
Общо	Р БЪЛГАРИЯ	9,4	9,2	9,1	9,0	8,9
Общо	област Русе	8,2	7,8	7,9	7,6	7,7
В градовете	област Русе	8,6	8,2	8,2	7,6	8,0
В селата	област Русе	6,8	6,7	6,7	7,4	6,6

Таблица №7

по данни на НСИ

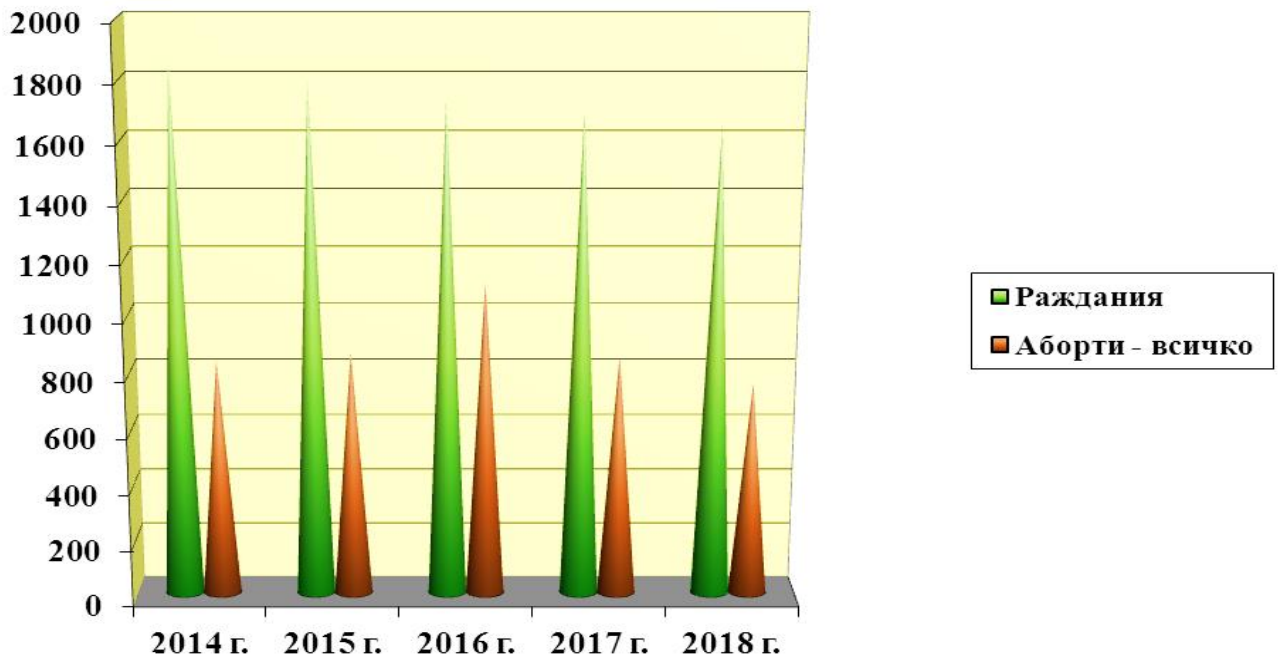
Ражданията през 2018 година в лечебните заведения на област Русе са 1 697. В сравнение с 2017 г. са намалели с 4 (1 701). Извършените аборти през 2018 г. са 757, като в сравнение с 2017 г. са намалели с 97 (854) (фиг. 1). По структура абортите се разпределят на:

- спонтанни – 192 (25,4% от всички аборти) за 2018 г. и 276 (32,3%) за 2017 г.
- терапевтични, които биват:
 - ✓ **по желание на жената** – 2018 - 492 (65% от всички аборти) в сравнение с 2017 г. - 490 (57,4%);
 - ✓ **по медицински показания** - 73(9.64%) за 2018 г. и 88(10,3%) за 2017 г.

Криминални аборти няма регистрирани на територията на областта за периода 2014- 2018 година.

Съотношението раждания към аборти за 2018 година е 1/0.45, а през 2017 година е 1/0.50.

(фиг. 1)

Показатели	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Раждания	1850	1791	1738	1701	1652
Аборти - всичко	839	866	1110	854	757

Върху раждаемостта съществено влияние оказват недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, снижаването на жизнения стандарт, високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляването и застаряването на фертилния контингент. Към 31.12.2018 г. броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 години) е 44 400 и спрямо предходната година са намалели с 1129. Тоталният коефициент на плодовитост е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2018 г. средният брой живородени деца от една жена в областта е 1.41 деца при среден за страната - 1.56 деца.

През 2018 г. средната възраст на майката при раждане на дете за област Русе е

29 години, а при раждане на първо дете - 27.5 години. В сравнение с предходната година е налице слабо нарастване на средната възраст на родилките, когато е била 28.9 години и за първо дете е 27.2 години.

През 2018 г. са регистрирани 10 мъртвородени деца -6 момчета и 4 момичета. За 2017 година техният брой е бил 5 и е най-малкият брой регистрирани мъртвородени деца за последните 5 години. (табл. 8).

МЪРТВОРОДЕНИ ДЕЦА В ОБЛАСТ РУСЕ

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено
област Русе	16	13	11	5	10

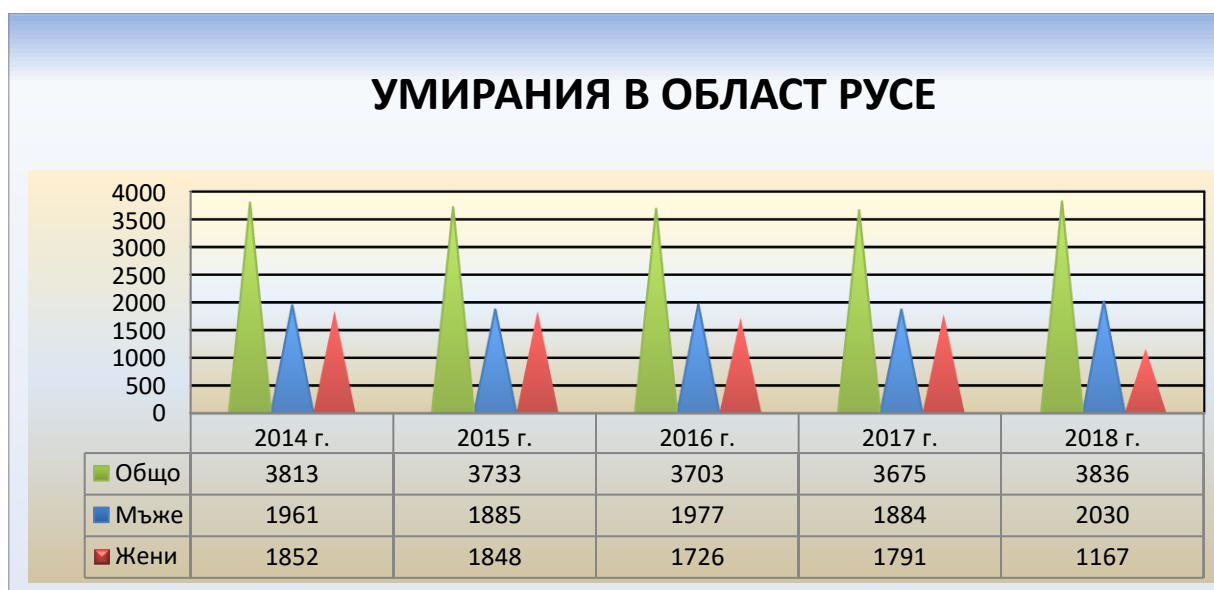
Таблица №8

по данни на НСИ

Смъртност – обща и детска смъртност.

❖ Обща смъртност

През 2018 г. броят на умрелите лица в област Русе е 3 836 (фиг. 2). От тях 2030, или 53%, са мъже, а 1 806, или 47,1%, са жени. Съотношението по пол на умрелите лица е 889 жени на 1 000 мъже. В сравнение с предходната година броят на починалите в областта нараства с 0.4%. Умрелите лица в градовете на Област Русе са 2 566 и формират 66.9% от всички умрели лица в областта през 2018 година. Починалите в община Русе са 2 408, или 62.8% от общия брой умрели за областта. Умрелите мъже и жени в град Русе са 2408 при 2 338 за 2017 година.

(фиг. 2)

по данни на НСИ

▪ Коефициентът на обща смъртност

Коефициентът на обща смъртност през 2018 г. в област Русе е 17.4 ‰ и нараства от 2017 г. Смъртността сред мъжете(18.9‰) продължава да бъде по висока в сравнение със смъртността сред жените(16‰), на 1 000 жени умират 1 124 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност в градовете на област Русе (13.2‰) остава значително по-нисък от този в селата (21.8‰). В сравнение с 2017 г. смъртността в градовете леко нараства, докато в селата бележи спад. Смъртността при лица до 14 навършени години през последните четири години е с тенденция за намаляване от 24 лица през 2014 г., 18 лица през 2015 г., 15 лица през 2016 г. и 11 лица през 2017 г. и 4 лица през 2018 г. Сред умрелите през годината преобладават лицата на възраст 65 и повече навършени години - те са 3075 или 80,2% от общия брой. През 2017 г. те са били 2 928 и също заемат около 80 % от общия брой починали в областта.

ОБЩА СМЪРТНОСТ В ОБЛАСТ РУСЕ И РБ НА 1000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ

Години	Област Русе			Р България
	Общо	Мъже	Жени	
2014 г.	16.7	17.6	15.8	15.1
2015 г.	16.5	17.0	15.9	15.3
2016 г.	16.5	18.0	15.0	15.1
2017 г.	16.5	17.3	15.7	15.5
2018 г.	17,4	18,9	16,0	15,4

Таблица №8

по данни на НСИ

❖ Детска смъртност

През 2018 г. умрелите деца на възраст до 1 навършена година са 10 и са с 6 по-малко от предходната година. Умрелите момчета са 7, а момичетата - 3.

(фиг. 3)

по данни на НСИ

През 2018 г. коефициентът на детска смъртност в област Русе е 5,9‰ и значително намалява спрямо предходната година, когато е бил 9,5‰. При момчетата смъртността е 8,2‰, а при момичетата – 3,6‰, спрямо предходната година равнището на смъртност при момичетата бележи спад с 3,0 промила, а при момчетата с 3,7 промила. (табл. 9).

ДЕТСКА СМЪРТНОСТ ОТ 0 - 1 г. В ОБЛАСТ РУСЕ И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НА 1000 ЖИВОРОДЕНИ ДЕЦА

Година	Област Русе			Р България
	Общо	Мъже	Жени	
2014 г.	8,5	9,5	7,5	7,6
2015 г.	6,7	7,2	6,2	6,6
2016 г.	6,8	5,4	8,2	6,5
2017 г.	9,5	11,9	6,6	6,4
2018 г.	5,9	4,12	1,77	5,8

Таблица 9

по данни на НСИ

Естествен прираст

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. В ретроспективен план за доста дълъг период от време демографското развитие на област Русе се характеризира с отрицателен естествен прираст. През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на областта намалява с 2149 лица, и това е с 162 повече от предходната година. Броят на мъжете намалява с 1471, а на жените - с 1309. Намалението на населението, изразено чрез коефициента на естествен прираст, за 2018 г. е минус 6,5‰ и се запазва спрямо предходната година. Коефициентът на естествен прираст в градовете на област Русе е минус 9.7‰, в градовете е минус 7‰, а в селата достига минус 19,6‰. През 2018 г. на територията на областта е регистриран положителен естествен прираст само в селата Малко Враново и Хотанца, докато през 2017 г. е имало в повече населени места - в селата Малко Враново, Стамболово, Дряновец и Волово и с нулев прираст са били селата Семерджиево и Хотанца.

Демографска ситуация в област Русе през 2018 г.

- Продължава неблагоприятна тенденция за намаляване броя на населението и неговото застаряване;
- Задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението;
- Намалява броят на живородените деца и коефициентът на обща раждаемост;
- Увеличава се броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Тенденцията за намаляване на детската смъртност от 2014 до 2018 година е прекъсната, като в 2017 година има леко увеличение;
- Увеличава се средната продължителност на живот.

БОЛЕСТНОСТ И ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Общата заболяемост по обръщаемост на населението към лечебните заведения дава представа за честотата и структурата на заболяванията поради което населението търси здравна помощ. Информацията за динамиката на общата заболяемост на населението, за нейната структура и за интензитета ѝ по възрастови групи е след представяне на годишните статистически отчети от лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ. След 2001 г. поради липсата на адекватна система за контрол на медицинската информация в структурата и организацията на системата на здравеопазване, предоставената информацията не може да бъде достатъчно достоверна. Изключение от горното представлява статистиката за заболяемостта по обръщаемостта на населението към лечебните заведения по повод на заболявания, подлежащи на задължително съобщаване: инфекциозни болести, туберкулоза, злокачествени новообразувания и др.

❖ **Болестност – Всички регистрирани заболявания** през 2018 г. за област Русе в лечебните заведения за извънболнична помощ са **639 033**, което е 2 923,89 заболявания на 1 000 души от населението, като за 2017 г. регистрираните заболявания са били **651 183** и са 2 942,06 заболявания на 1 000 души от населението. В сравнение с 2017 г. всичките регистрирани заболявания са намалени с 12 150 заболявания, а на 1000 души население намалението е с 55,6.

В структурата на болестността по класове болести в област Русе през 2018 г. са водещи болестите на органите на кръвообращението - с отн. дял 21,63% от всички регистрирани заболявания, в сравнение с 2017 г. са се увеличили с 0,6 %. На второ място са болести на дихателната система - с отн. дял 18,04% от всички регистрирани заболявания регистрирано е увеличение с 1,4% в сравнение с 2017 г. На трето място са болестите на костно-мускулната система - с отн. дял 9.63% от всички регистрирани заболявания при тях също има повишение в сравнение с 2017 г. с 0,3%. Следват болести на пикочо - половата система - с отн. дял 8,28% от всички регистрирани заболявания и болести на окото и придатъците му с отн. дял 6,24 % от всички регистрирани заболявания при тях има незначителни намаления от 2017 г.

В област Русе за периода 2014 - 2018 година при болестността по класове болести най - голям относителен дял и водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението те са в граници от 23,12 % до 21,63 % от всички регистрирани заболявания, като най- ниската стойност е през 2018 г., а най – високата е през 2014 г – 23,12%. Болестите на дихателната система за целия период са на второ място и са в граници от 16,22 % до 18,04 %, като най- ниската стойност е през 2015 г., а най – високата е през 2018 г. Другите класове болести в периода 2014 г. – 2018 г. нямат съществени разлики. (фиг. 4).

Фигура 4

❖ **Заболеваемост – Регистрираните новооткритите заболявания** през 2018 г. за област Русе в лечебните заведения за извънболнична помощ са **243 767**, което е 1074,17 на 1000 души население, като за 2017 г. новооткритите заболявания са били **241 073**, това са 1089,17 заболявания на 1000 души от населението. Новооткритите заболявания през 2018 година също са намалели с 2694, но на 1000 души население има увеличение с 15.

В структурата на заболеваемостта на населението по класове болести за 2018 г. в област Русе челно място заемат болестите на дихателната система с отн. дял 31,20% от всички регистрирани новооткрити заболявания, в сравнение с 2017 г. има увеличение на относителния им дял (2017 г. – 27,49%). На второ място с отн. дял 9,18 % са болестите на органите на пикочо-половата система, в сравнение с 2017 г. има леко увеличение (2017 г. – 8,90%). Болестите на костно-мускулната система са на трето място с отн. дял 7,63%, при тях също има леко намаление в сравнение с 2017 г., когато са заемали 8,49%. На четвърто и пето място са болестите на органите на кръвообращението с отн. дял 7,60% (2017 – 9,55 %), като се наблюдава ръст с 1,95% в сравнение с 2017 г. и болести на кожата и подкожната тъкан с отн. дял 6,43% (2017 г. – 8,49%) и има увеличение на относителния дял в сравнение с 2017 г.

За периода 2014 – 2018 г. болестите на дихателната система са с най – висок относителен дял през 2018 г. (31,20%), следвани по стойност през 2014 г. (29,39%) и най – нисък през 2015 г. (26,32%). Болестите на органите на кръвообращението са заемали най – висок относителен дял през 2016 г. (9,63%) и най – нисък през 2018 г. (7,60%). При другите класове болести разпределението е подобно и е видно на фигура 5.

(фиг. 5)

2. Заболеваемост от някои болести, подлежащи на задължително съобщаване.

При анализа на заболеваемостта от болести, подлежащи на задължително съобщаване се открояват следните акценти: Инфекциозни болести - редица опасни заразни болести като детски паралич, дифтерия, петнист тиф, коремен тиф, малария, бруцелоза и др. бяха ликвидирани или сведени до единични случаи чрез имунизации или други превантивни мерки. Основен здравен проблем обаче остават чревните инфекции (шигелози, салмонелози и вирусен хепатит „А”), някои въздушно-капкови инфекции (напр. грип), отделни рикетциозни инфекции (напр. марсилска треска).

- ❖ **Епидемиологични данни.** В област Русе през 2018 г. са регистрирани общо 1 602 случая на остри заразни заболявания (без грип и ОРЗ). През 2018 г. варицелата е водеща в структурата на ОИЗ (без грип и ОРЗ) - 30.15% от всички регистрирани случаи

(483), за сравнение с 2017 г. има драстично намаление, когато са били (610) от общо 1 766 регистрирани случая и също варицелата е била водеща в заболяемостта - 34.54% . Епидемиологичните показатели за отделните заразни болести са представени в табличен вид (табл. 10).

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ ОТ ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ РЕГИСТРИРАНА В ОБЛАСТ РУСЕ 2014 - 2018 г.

Заболявания	2014 г.		2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души
Салмонелоза	15	6.59	63	27.92	37	16.56	30	13.55	33	15.10
Дизентерия - остра	6	2.64	1	0.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Колитерити	13	5.71	31	13.74	24	10.74	16	7.23	15	6.86
Гастроентерит, ентероколит	562	246.83	501	222.00	593	265.34	541	244.42	565	258.51
Вирусни хепатити	12	5.27	15	6.65	10	4.47	26	11.75	22	10.07
Туберкулоза	51	22.40	43	19.05	30	13.42	44	19.88	34	15.56
Скарлатина	211	92.67	152	67.35	71	31.77	107	48.34	162	74.12
Варицела	762	334.67	922	408.55	1980	885.95	610	275.60	483	221.00
Ламблиоза (жиардиаза)	37	16.25	21	9.31	23	10.29	31	14.01	30	13.73
Рубеола	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Епидемичен паротит	0	0.00	2	0.89	5	2.24	0	0.00	0	0.00
Серозен менингит, вирусни енцефалити и менингоенцефалити	4	1.76	8	3.54	3	1.34	1	0.45	0	0.00
Антракс	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Марсилска треска	4	1.76	7	3.10	6	2.68	3	1.36	6	2.75
Лаймска болест	17	7.47	15	6.65	20	8.95	30	13.55	36	16.47
Бруцелоза	1	0.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Други	227	99.70	199	88.18	253	113.20	327	147.74	216	98.83
ВСИЧКО:	1922	844.15	1980	877.37	3055	1366.96	1766	797.88	1602	732.99

Таблица 10

Забележка: Данните са общо за "потвърден, възможен и вероятен" случай.

❖ Туберкулоза

В област Русе през последните две години се наблюдава тенденция за намаляване на болестността (всички регистрирани заболявания) от активна туберкулоза. През 2018 г. в СБАЛПФЗ „Д-р Димитър Граматиков” ЕООД са регистрирани 99 случая с активна туберкулоза всички форми (45.30 на 100 000 души), от които **81** са с активна туберкулоза на дихателните органи (37.06 на 100 000 души) и **18** с извънбелодробна туберкулоза (8.24 на 100 000 души). В сравнение с 2017 г. има намаление, когато са били **103** регистрирани случая с активна туберкулоза всички форми, от които **87** случая с активна туберкулоза на дихателните органи.

Новооткритите случаи – заболяемостта от активна туберкулоза всички форми за 2018 г. са **28** (12.81 на 100 000 души) от които **24** случаи (10.84 на 100 000 души) са на активна туберкулоза на дихателните органи. В сравнение с 2017 г. новооткритите заболявания са намалели, когато са били **41** случаи от активна туберкулоза всички форми и **34** случаи от активна туберкулоза на дихателните органи. През 2018 година новооткритите заболявания от извънбелодробна туберкулоза са 4 и са с 3 по-малко от 2017 г.. Анкетирани и консултирани през 2018 г. за туберкулоза са 7648, от тях 3281 мъже и 3342 жени, на 6623 лица са извършени медицински прегледи и допълнителни изследвания за Манту - на 193 лица, от тях 111 мъже и 82 жени, квантиферонов тест на 78 лица- 35 мъже и 43 жени, микроскопско изследване за киселинно устойчиви бактерии (КУБ) на 444 лица, от тях 328 мъже и 116 жени. По време на проведена кампания „Седмица на отворените врати” през месец юни 2018 г. в област Русе са изследвани за туберкулоза 832 човека, от тях 452 жени и 380 мъже. В резултат на общо проведените консултации и изследвания 28 лица са с потвърдена диагноза Туберкулоза и 99 са с латентна туберкулозна инфекция, на които е започнато лечение. Целта на Кампанията е изследване и ранно откриване на Туберкулоза и своевременно лечение, като дейностите са безвъзмездна помощ по програма „Подобряване на устойчивостта на Националната програма по туберкулоза” към Министерство на здравеопазването, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария.

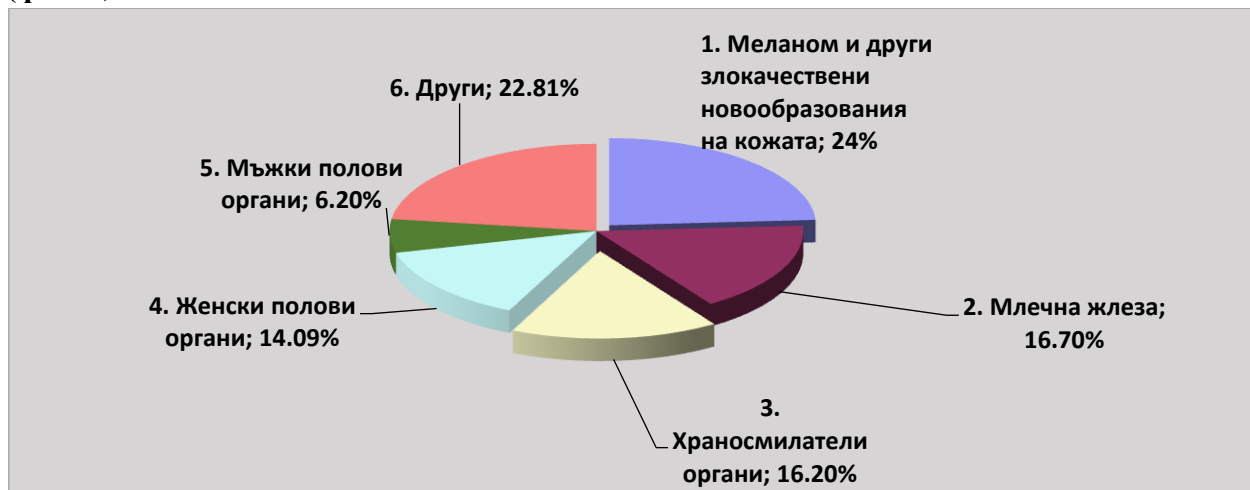
Тенденцията за намаляването на Туберкулозата през последните години се дължи на дейностите в изпълнение на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата и Програмите, финансирани от Глобалния фонд, насочени към активен скрининг сред най-уязвимите групи, активно издирване на контактните лица на болните от туберкулоза и предоставяне на специфична химиопрофилактика за лечението на латентната туберкулозна инфекция. Запазва се високият относителен дял на пациентите с белодробна туберкулоза през последните години.

❖ **Злокачествени новообразувания** На територията на област Русе има разкрит Комплексен онкологичен център (КОЦ), в който пациентите се обхващат, регистрират, проследяват и лекуват от най - ранен стадий на заболяването. Центърът обслужва населението на три области – Русе, Разград и Силистра. По данни на КОЦ – Русе и след обработване на годишните статистически отчети, броят на регистрираните злокачествени новообразувания постепенно нараства спрямо предходните години. Данните посочени в анализа са само за болестност и заболяемост в област Русе. През 2018 г. регистрираните злокачествени новообразувания за област Русе са 12 940, като от тях 1 282 са новооткрити случаи. Най – много са регистрираните случаи общо при мъже и жени с меланом и други злокачествени заболявания на кожата – 3 106 от тях 230 са новооткрити. При жените най-разпространеното злокачествено новообразование е ракът на млечната жлеза. През 2018 г. с рак на млечната жлеза са регистрирани 2 144 заболявания от тях 155 са новооткрити. В сравнение с 2017 г. увеличението е с 61 регистрирани заболявания и 13 новооткрити. Злокачествените заболявания на женската половата система са 1 824 регистрирани заболявания, от тях 112 новооткрити (най- много са на тялото на матката 735 – 51 новооткрити) и на трето и четвърто място по брой регистрирани заболявания следват заболявания на дебело черво 950 регистрирани и 116 новооткрити и на дихателните органи и гръден кош 671 регистрирани и 151 установени

за първи път и други злокачествени заболявания на кожата – 1 603 регистрирани заболявания от тях 115 новооткрити. При мъжете най разпространени злокачествени заболявания са меланом и други злокачествени заболявания на кожата – 1 503, от тях 115 новооткрити след тях са злокачествените новообразования на храносмилателните органи 1 147 от тях 186 новооткрити (478 са на дебелото черво – 62 новооткрити); мъжки полови органи – 804, новооткрити 76 (619 са регистрираните заболявания на простата от тях 65 са новооткритите); пикочна система – 578 регистрирани заболявания, от тях 62 новооткрити (429 са регистрираните заболявания на пикочен мехур от тях 48 са новооткритите).

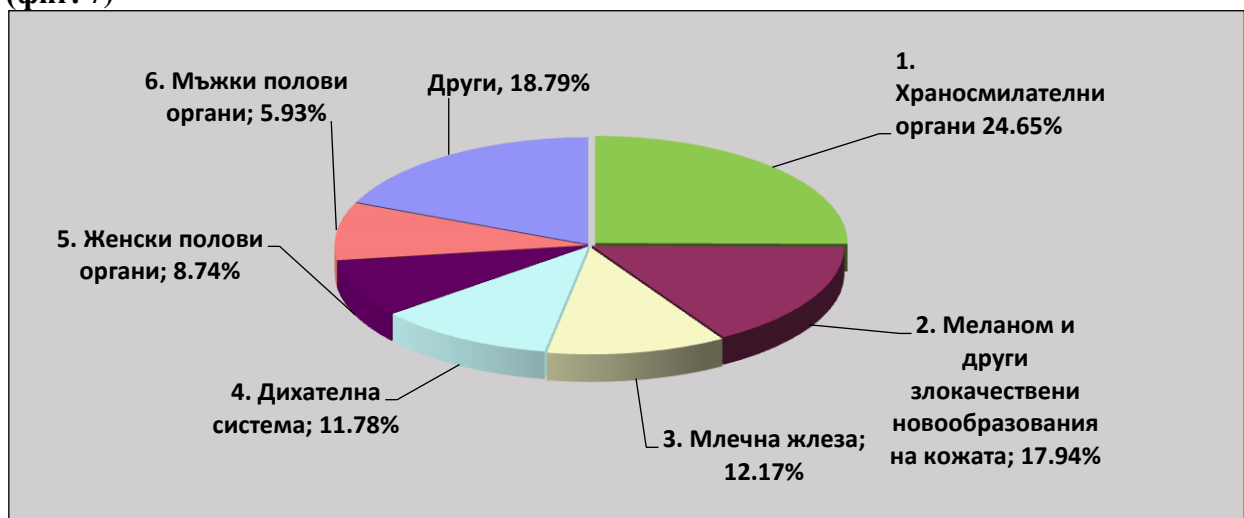
Структура на болестността от злокачествени новообразования според локализацията в област Русе за 2018 г.

(фиг. 6)

Структура на заболяемостта от злокачествени новообразования според локализацията в област Русе за 2018 г.

(фиг. 7)

(фиг. 8)

(фиг. 9)

Показателите за болестността и заболяемостта от злокачествени новообразованиа в област Русе на 100 000 души население са съответно 5 232.56 на 100 000 души население за болестност и 587.50 на 100 000 души население за заболяемост. За сравнение с 2017 г. техният брой е увеличен със 508.03 на 100 000 души население за болестност и 8.74 на 100 000 души население за заболяемост. За периода 2014 - 2018 г. болестността (всички регистрирани заболявания) постепенно нараства от 5247.10 за 2013 г. до 5740.59 към 2017 г. на 100 000 души население. Заболяемостта през 2013 г. е 513.96 на 100 000 души население има леко намаление през 2014 г. и след това се повишава постепенно до 2017 г. (фиг. 10)

Данните са получени след обработка на годишните статистически отчети на КОЦ – Русе ЕООД.

(фиг. 10)

Тенденцията през последните години е към увеличаване и подмладяване на злокачествените заболявания, но спрямо предходната 2017 г. се забелязва спад. При жените най-разпространеното злокачествено заболяване е ракът на млечната жлеза и женските полови органи, а при мъжете най-разпространени злокачествени заболявания са меланом и други злокачествени заболявания на кожата, ракът на храносмилателните органи и пикочо-половите органи.

❖ **Психични заболявания** – На територията на област Русе функционират две болнични лечебни заведения за психични заболявания – ДПБ – Бяла и ЦПЗ –Русе ЕООД.

**БОЛНИ, ОСТАВЕНИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА ПОД НАБЛЮДЕНИЕ
С ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА 100 000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ ОТ
ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014 - 2018 г.**

Територия	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Област Русе	1312,34	1331,12	1353,09	1378,00	1397,81

Таблица 11

❖ Хоспитализирана заболеваемост

Данните за хоспитализираната заболеваемост в област Русе за периода 2014- 2018 г. показват, че броят на хоспитализираните случаи в стационарите на лечебните заведения нараства от 69 484 за 2014 г.(30.52 на 100 души население) до 74 633 за 2018 г. (34.15 на 100 души население) общо. През 2018 г. сред причините за хоспитализация по класове водещи са болестите на органите на кръвообращението (20.6%), болестите на дихателната система (9,6%), и болестите на храносмилателната система (8,54%) и пикочо-половата система (7.2%), които обуславят общо 45.93% от хоспитализациите. През 2017 г. разпределението е същото, водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението (19.56%) след тях са на дихателната система (9,70%) и на храносмилателната система (8.57%).

Ежегодно Регионална здравна инспекция – Русе, изготвя и публикува на сайта си кратък статистически справочник, който съдържа данни за демографското състояние на населението и здравеопазването в област Русе. Данните, с малки изключения, са дадени в динамика и обхващат период от 5 години назад. Справочникът е предназначен за ръководствата на лечебните и здравните заведения, членовете на медицинските съвети, за всички медицински специалисти, научни работници и студенти, нуждаещи се от обобщена и систематизираната база данни. Същият може да подпомогне вземането на управленски решения от изпълнителната власт - Областна администрация, Общински съвет, Община. Данните за изготвяне на справочника и анализа са получени от Националния статистически институт и след обработка на годишните статистически отчети на лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ в област Русе, представени в Регионална здравна инспекция гр. Русе.